DOMSTOLENS BESLUT
av den 5 mars 1986*

I mål 69/85

har Verwaltungsgericht i Frankfurt am Main till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

Wünsche Handelsgesellschaft GmbH & Co, med säte i Hamburg,

och

Förbundsrepubliken Tyskland, företrädd av Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft, Frankfurt am Main.

Begäran avser giltigheten av domstolens dom av den 12 april 1984 samt giltigheten av artikel 1 i förordning nr 3429/80 (skyddsåtgärder vid import av champinjonkonserver).

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden Mackenzie Stuart, avdelningsordförandena U. Everling, K. Bahlmann och R. Joliet samt domarna G. Bosco, T. Koopmans, O. Due, Y. Galmot, C. Kakouris, T. F. O'Higgins och F. Schockweiler,

generaladvokat: G. F. Mancini,
justitiesekreterare: P. Heim,

som hört generaladvokaten,

meddelar följande

* Rättegångsspråk: tyska

beslut

1 Genom beslut, som kom in till domstolen den 15 mars 1985, har Verwaltungsgericht i Frankfurt am Main i enlighet med artikel 177 i EEG-fördraget ställt frågor beträffande giltigheten av domstolens dom av den 12 april 1984 (Wünsche Handelsgesellschaft mot Förbundsrepubliken Tyskland, 345/82, Rec., s. 1995) samt beträffande giltigheten av artikel 1 i kommissionens förordning nr 3429/80 av den 29 december 1980 om fastställande av skyddsåtgärder vid import av champinjonkonserver (EGT nr L 358, s. 66, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

2 Dessa frågor har ställts inom ramen för samma rättegång mellan samma parter som låg till grund för det mål om förhandsavgörande i vilket den ovannämnda domen av den 12 april 1984 meddelades.

3 Enligt artikel 1 i kommissionens förordning nr 3429/80 uttogs som "skyddsåtgärd" under perioden 1 januari – 31 mars 1981 vid all övergång till fri omsättning inom gemenskapen som översteg i förordningen angivna mängder ett tilläggsbelopp på 175 ecu per 100 kg netto för champinjonkonserver som omfattades av undernummer 20.02 A i Gemensamma tulltaxan.

4 Tvisten i målet vid den nationella domstolen hade uppstått därför att Wünsche inte, såsom företaget begärt, hade befriats från att betala tilläggsavgifter samt därför att den behöriga nationella myndigheten åberopade den ovannämnda kommissionsförordningen nr 3429/80 till grund för sitt avgörande.

5 Verwaltungsgericht i Frankfurt am Main, där talan hade väckts, uttryckte på följande grunder sitt tvivel om att artikel 1 i den ovannämnda kommissionsförordningen var giltig:

— Wünsche hade genom att framlägga officiell statistik visat att de villkor som i rådets grundförordningar uppställdes för att kommissionen skulle kunna vidta skyddsåtgärder – nämligen att champinjonkonservmarknaden hotades av allvarliga störningar – inte förelåg. Den hänskjutande domstolen begärde följaktligen att domstolen skulle pröva om dessa villkor förelåg eller ge den nationella domstolen upplysningar i detta hänseende.

— Kommissionen hade inte befogenhet att vidta några andra skyddsåtgärder än dem som var tillåtna enligt rådets förordning nr 521/77 av den 14 mars 1977 (EGT nr L 73, s. 28, fransk version; svensk specialutgåva, del 03, volym 08), som enligt den hänskjutande domstolen innehöll en uttömmande lista över dessa åtgärder.

6 I domen av den 12 april 1984 fann domstolen följande:

"Vid prövningen av den fråga som ställts av Verwaltungsgericht i Frankfurt am Main har det inte framkommit några omständigheter som kan inverka på giltigheten av kommissionens förordning nr 3429/80".

7 Av handlingarna i målet framgår att Verwaltungsgericht i Frankfurt am Main uppmanade Wünsche att inkomma med yttrande över denna dom. Wünsche ansåg att domen innehöll allvarliga rättsöverträdelser och att den därför inte kunde ha någon bindande verkan.

8 Under dessa omständigheter beslöt Verwaltungsgericht i Frankfurt am Main att än en gång förklara målet vilande och begära förhandsavgörande i följande frågor:

" 1. Står den dom som meddelades av Europeiska gemenskapernas domstol – första avdelningen – den 12 april 1984 i mål 345/82 i strid med allmänna principer för gemenskapsrätten, i synnerhet principen om parternas rätt att yttra sig eller principen om kompetensfördelning (Grundsatz des gesetzlichen Richters) eftersom

a) domstolen inte beaktade sökandens argument, i den mån som sökanden bestred att den statistik som användes av kommissionen var korrekt, och i synnerhet inte förordnade om någon bevisupptagning,

b) domstolen företog en sådan utredning av de faktiska omständigheterna som omfattades av den hänskjutande domstolens kompetens?

Om fråga 1 besvaras nekande

2. Skall ovannämnda dom tolkas så att artikel 14.1 i rådets förordning (EEG) nr 516/77 av den 14 mars 1977 om en gemensam marknadsorganisation inom sektorn för bearbetade produkter av frukt och

grönsaker (EGT nr L 73, 21.3.1977; svensk specialutgåva, del 03, volym 08)

a) ger kommissionen, vid avgörandet av om det föreligger störningar på marknaden, ett utrymme för skönsmässig bedömning som inte endast omfattar tolkningen av statistiska data utan även fastställandet av dessas sanningshalt,

eller

b) innebär att officiell statistik som medlemsstaternas behöriga regeringsorgan tillställer kommissionen för att denna skall kunna övervaka utvecklingen på marknaden samt i förekommande fall vidta skyddsåtgärder, inte kan bli föremål för någon domstolsprövning?

Om fråga 2 besvaras jakande

3. Är artikel 14.2 i förordning (EEG) nr 516/77, såsom den har tolkats i domen av den 12 april 1984, ogiltig därför att denna bestämmelse inte är förenlig med gemenskapsrätt av högre dignitet, och då i synnerhet inte med den legalitetsprincip som gäller för förvaltningen [se fråga 2 a)] respektive principen om ett omfattande rättsligt skydd [se fråga 2 b)]?

Om fråga 1 eller 3 besvaras jakande

4. Är den hänskjutande domstolen bunden av en dom som med tillämpning av artikel 177 i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen tidigare har meddelats av EG-domstolen i samband med samma mål vid den nationella domstolen, fastän denna dom har meddelats under överträdelse av principen om parternas rätt att yttra sig eller principen om kompetensfördelning eller stödjer sig på en rättslig grund som inte är giltig?

Om fråga 4 besvaras nekande

5. Är artikel 1 i kommissionens förordning nr 3429/80 av den 29 december 1980 om fastställande av skyddsåtgärder vid import av champinjonkonserver (EGT nr L 358, 31.12.1980, s. 66, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) giltig?

9 Det framgår uttryckligen av ordalydelsen i beslutet om hänskjutande att den nationella domstolen har anmodat domstolen att uttala sig om huruvida domen av den 12 april 1984 är ogiltig (fråga 1–3) och huruvida, vid ett jakande svar, den domen likväl är bindande för den hänskjutande domstolen (fråga 4). Slutligen har domstolen anmodats att på nytt uttala sig om huruvida artikel 1 i den ovannämnda kommissionsförordningen nr 3429/80 är giltig (fråga 5).

De tre första frågorna

10 Med tanke på innehållet i dessa frågor skall det prövas om en dom av domstolen i vilken det meddelas ett förhandsavgörande, hör till de rättsakter från gemenskapens institutioner vilkas giltighet kan bli föremål för ett förhandsförfarande enligt artikel 177 och om domstolen är behörig att meddela avgörande angående dessa frågor.

11 Domstolens behörighet i detta avseende skall bedömas med hänsyn till samtliga bestämmelser i artikel 177 i fördraget samt den kompetensfördelning som görs i denna artikel mellan de nationella domstolarna och domstolen.

12 Såsom domstolen redan har fastslagit är syftet med det rättsliga samarbete som införts genom artikel 177 mellan de nationella domstolarna och domstolen att säkerställa en enhetlig tillämpning av gemenskapsrätten i de olika medlemsstaterna (dom av den 1 december 1965, Firma Schwarze mot Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel, 16/65, Rec., s. 1081).

13 Härav följer att genom en dom i vilken domstolen meddelar ett förhandsavgörande angående tolkningen eller giltigheten av en rättsakt som beslutats av en av gemenskapens institutioner, träffas ett rättskraftigt avgörande angående en eller flera gemenskapsrättsliga frågor som är bindande för den nationella domstolen vid dess avgörande av målet vid sistnämnda domstol.

14 Dessutom skall det påpekas att i artikel 38–41 i stadgan för domstolen uppräknas uttömmande de särskilda rättsmedel som ger möjlighet att ifrågasätta rättskraften hos domstolens domar samt att dessa bestämmelser inte är tillämpliga på domar i mål om förhandsavgöranden, eftersom det inte finns några parter i dessa mål.

15 Den rättskraft som en dom som meddelats i ett mål om förhandsavgörande omfattas av, utgör emellertid inte något hinder mot att den nationella domstol som denna dom riktar sig till kan anse det nödvändigt att på nytt föra frågor vidare till domstolen innan målet vid den nationella domstolen avgörs. Enligt fast rättspraxis är en sådan talan berättigad när den nationella domstolen stöter på svårigheter då det gäller förståelsen eller tillämpningen av domen, när den ställer en ny rättsfråga till domstolen eller också när den framlägger sådana nya omständigheter som kan medföra att domstolen ändrar sitt svar på en fråga som ställts tidigare. Denna möjlighet att åter framlägga frågor för domstolen kan emellertid inte innebära att det är möjligt att bestrida giltigheten av en redan meddelad dom. I annat fall skulle den kompetensfördelning mellan de nationella domstolarna och domstolen som följer av artikel 177 i fördraget ifrågasättas.

16 Av ovanstående överväganden följer att en dom av domstolen i vilken det meddelas ett förhandsavgörande inte hör till de rättsakter från gemenskapens institutioner vilkas giltighet kan bli föremål för ett förhandsförfarande enligt artikel 177 och att domstolen följaktligen inte är behörig att meddela avgörande angående de tre första frågorna.

Den fjärde och femte frågan

17 Eftersom den fjärde frågan endast har ställts under förutsättning att domstolen skulle fastslå att dess dom av den 12 april 1984 är ogiltig saknas anledning att besvara den frågan.

18 I den femte frågan har Verwaltungsgericht i Frankfurt am Main endast på nytt för domstolen framlagt den fråga om giltigheten av artikel 1 i förordning nr 3429/80 som var föremål för bedömning i ovannämnda dom av den 12 april 1984 utan att anföra några omständigheter, särskilt då det gäller de statistiska uppgifterna, som inte redan har prövats av domstolen i det tidigare målet. Det följer av vad som anförts ovan att det således inte heller finns anledning att meddela avgörande angående denna femte fråga.

19 Domstolen kan enligt artikel 92.2 i rättegångsreglerna när som helst på eget initiativ pröva om talan skall avvisas till följd av att det föreligger ett rättegångshinder som inte kan avhjälpas. I enlighet med bestämmelserna i

artikel 91.3 och 91.4 i rättegångsreglerna har domstolen beslutat att avgöra avvisningsfrågan utan muntlig förhandling.

Rättegångskostnader

20 De kostnader som har förorsakats Europeiska gemenskapernas råd och kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder fattar

DOMSTOLEN

följande beslut:

1) **Domstolen är inte behörig att meddela avgörande angående de tre första frågorna.**

2) **Anledning saknas att meddela avgörande angående den fjärde och femte frågan.**

Luxemburg den 5 mars 1986.

P. Heim
Justitiesekreterare

A. J. Mackenzie Stuart
Ordförande